

POLYGONUM AVICULARE L.

Hoe zeer is, op den rand, weêrom,
des wandelpads, mij willekom
het kreupel gers, dat, al zijn' macht,
te kruipen voor mijn' voeten tracht!

't Was winter, en 't en had, weleer,
noch verwe noch gestalte meer:
gestorven was 't, en naast gelijk
het stof gedaan, van 't aarderijk.

De regen kwam het vocht, nadien,
het voorjaar licht en zonne biên;
en, kreupel, kroop het kranke kruid,
den weg omtrent, de grachten uit.

Den voetweg is het opgeklauwd,
te mijde, en voor den voet benauwd
van hen, die, om het schoonste groen,
geen stapke en zouden ommedoen.

't Bekroop nochtans, den boom betrent,
den ouden braven boom gewend,
voorzichtjes, in de mane meerst,
en de onbezochtste gangskes eerst.

Daar zit het nu gevaren, stout
van herten, daar 't hem veilig houdt;
en vaster, in 't onvaste zand,
't zijne argelooze netten spant.

Daar doet het nu mijn' zwarte schoen,
dat groene gers, nog zwarter doen;
en 't stof, dat hem geen baas en kan,
kijkt leelijk en beschaamd daarvan.

'k En weet niet, maar de linden zijn,
van 't gers begroeid, ook gers, in schijn,
en nauwlijks vinde ik, wel en vast,
waar 't gers is, en waar 't lindenbast.

De wee daar ook ligt, aan en bij:
één groote groene zee is zij,
die vonken werpt, zoo dunkt mij toch,
veel groender als het gers nu nog.

Bloemlezing bloemen en struiken

De zonne is 't — kan wel zijn! — die, jong
van stralen, al dat gersgevonk
doet blinken, dat 't mijne oogen baadt,
en dood al de andere verwen slaat.

Rijmsnoer

HET GERS

Hoe gulzig is het gers
en goed om in te baden
tot boven uwen boeg,
o gierig rundervee,
dat, in den ouden stal,
hebt oude voederbladen
en vuilen draf geteerd,
zoo menig maand alree!

Hoe geren zie 'k u, hoorne
omhooge, neuzegaten
wijd open, almedeens,
in 't gulzig gers gelaten!

Ge'n weet uw' weelde niet,
noch uwen weg! Ontheven
en schielijk af, voortaan,
van al dat uwen tocht
betuinde, snoebert gij,
nu hier nu daar gedreven,
beneên, een bete gers,
omhooge, een teuge locht.
Gij staat dan, oogen groot
en ooren snel, te luchten,
een stonde, om stampvoets weg
en stormend heen te vluchten.

Bedaart u, veerdig volk
met hoornen; ruwgezinden,
bedaat u: wijd en breed,
daar ligt, ontelbaar, u
een ongevonden schat
van weelde in 't veld te vinden,
en gij alleen berecht
zijt, en bekwaam, om nu
dien minnelijken oest
zorgvuldig op te rapen,
dien God ulieden heeft,
en ons, in 't gers geschapen.

Bedaart u: lekken moet
ge, menig' malsche dagen,
dat gers, dat u verblijdt;
en, als gij rusten gaat,
den grooten uier, zwaar

en zwankend, henendragen,
 betna de vrouwenvuist,
 die u te wachten staat.
Dan, zingend, zal, gezond,
in zoete zuivelstralen,
het moederlijke spon
uit uwe spenen dalen.

o Zegenvolle gers,
wie weet er al de staven,
 wie al de tonnen gouds,
 de schepen al, gelaân
met overvloed, dien ons
die schalken immer gaven,
 die scherende over u
 met hunne tongen gaan?
Geen mensche en weet: alleen
de wijsheid mag het weten
van God, die ons zoo milde
'et gers heeft toegemeten.

En gij, gedoogzaamheid,
in vleesch en been geborgen;
 goedaardig moederken,
 gemakkelijke koe,
die ons uw' borsten geeft,
vol zuiverlijke zorgen,
 en 't schamel vonkske van
 uw leven nog daartoe. . .
Wij, menschen, hebben u
geheel en al: te zelden
is 't, dat wij de eere aan God
van al uw goedheid gelden!

Rijmsnoer

HAGEDOOREN

Hagedooren, diepe en donker,
heel uw hoofd vol blommen hangt,
's zomers, en coraalgeflonker,
's najaars, u de vingers vangt.

Reuke uw' lieve leden laten,
sneeuwwit als ge bloeit en blinkt;
iepen biedt ge, in volle maten,
't vlugge volk, dat vinkt en klinkt.

Bloeiende onuitputbaarheden,
nooit tot aan den boôm gepeild,
draagt ge, en diepe honingsteden,
daaglijks door de bie'n bezeild.

Sterk zijt ge, en de dieven vluchten
't wee, dat uw geweld hun doet:
stille, en zonder roergeruchten,
waakt ge menig tuinmans goed.

Blank van blomme en rood van iepe,
jeunt mij, al dit leven lang,
hagedooren, dichte en diepe,
vrijdom, vreugde en vogelzang!

Rijmsnoer

HOSTIEBLOMMEN

o Gij schoone witte plekken,
midden onder 't donker groen,
die 'k, al waar mijne oogen strekken,
zie de boorden blinken doen
van de landsche zonnewegen:
zomerzegen,
sterrenregen,
blommen, God den Heer gewijd,
willekom mijne oogen zijt!

Dun van stamme en lang van lijve,
ringsom, als een rad gedaan,
zie 'k u geren, zie 'k, en 'k blijve
geren voor u, blomkes, staan:
'k zeg dan, naar u neergestopen:
«Rekwijd open
staan uw' knopen,
zonder doek of deksel om:
zijt mij, blomkes, willekom!»

Hostieblommen, schiere en schoone
staan uw' twintig nopkes, net
als een witte maagdenkroone,
blinkend om uw hoofd gezet;
gladgeglimde spaansche kragen
zie 'k u dragen,
lange dagen,
lange maanden, hier en daar:
willekom mij, gansch het jaar!

Rijmsnoer

TERWE

De terwe ziet er zuiver uit,
alsof heur' koorenaren
geboren uit den binnenwand
van Peru's velden waren,
zoo geluwe is ze, en goud gelijk!
De stammen staan genegen
en, honderdduizend, blinken ze, in
den zoelen zonnenregen:
't zijn priemen gouds, die dragend zijn
den last elk, en de zware,
de dikke, volle onschatbaarheid
der gouden koorenare!
Gods zegen op de velden viel,
God zegent u, gij boeren,
die peerdenwagens kooren zult,
dit jaar, ten vlegel voeren!

Rijmsnoer

Bloemlezing bloemen en struiken

o Heide-, heide-, heideveld,
hoe heerlijk is het ongeweld
van. . . altijd, altijd, altijd voort,
uw blommenzee! . . . en zonder boord!

Rijmsnoer

De zwarte doorenhagen, eindelijk eens,
met jeugdig groen deurstoven,
het blijde jaar beloven.

Nog onlangs, op den tuin, daar was het sneeuw,
al dat mijne ooge ontmoette:
nu bloeit en riekt hij zoete.

o Zomerdoorenhage, willekom;
en, met den oostermorgen,
laat weg de winterzorgen!

Komt, bouwt nu vogelnesten, blij genoeg,
en wacht niet tot ter jaren,
Gods vlugge harpenaren!

En hoore ik, eer de doorenhage bleust,
en gloeiend hangt vol iepen,
uw' kleene jongskes piepen!

Dan, wakker, oud- en jongen, in de lucht:
te haast is allenthenen
het blijde jaar verdwenen!

Tijdkrans

Bereukwerkt en berijkt door
uw geurig rankgewas,
vol blauw-halfwitte bloemen en
vol blaren, groene als gras,
is 't's zomers mij onzeglijk, hoe 't
mij deugd doet u te zien,
bezocht van de edele zonne en van
de nooit vernoegde bien.
Des avonds, als 't al stille is, en
de vogels slapen gaan,
daar zou 'k een ure droomend en
u wakend blijven staan;
dan zwelge ik in mijn' longeren uw'
zoo fijn gekruide locht,
en ééne is ons de zoetheid van
den zelfsten asemtocht.
Des nuchtens geeft de zonne, eer ze al
heur' krachten daveren doet,
u, luchtige glycine, en mij,
den eersten morgengroet;
en's middags ben ik blij nog, in
't geheugen van de pracht
des morgens, en in 't langen naar
de zoetheid van den nacht.

Tijdkrans

Chrysanthemen, hofsch gegroei,
dat den winter komt beschimpen,
met het glimpen
en den gloei
van uw kakelbont gebloei!

Chrysanthemen, wit en rood,
blauw en bruin, en geel- en valuw,
peersch en paluw,
kleen en groot,
zad van verwe, en derf als dood.

Chrysanthemen, fijn geplooid
zijn de riemkes, zijn de snaren
van uw' blâren;
en gemoid,
of er goud ware op gestrooid.

Chrysanthemen, te allen kant
steken, scherpgevind, de vonken
uwer lonken
al ons land,
spijts den winter, heel in brand.

Chrysanthemen, zot gemutst,
kroes van hare of lang van stressen,
al in klessen
saamgedutst,
of verkloerijd en verklutst.

Chrysanthemen, gij zijt recht
schoone, als 't zonneweêre u zegent,
maar, beregend,
hangt ge, oprecht,
lijk bij dranken, en scheef gevrecht.

Chrysanthemen, in Japan
houdt men wijdag te uwer eeren,
's jaars twee keeren;
alleman
droomt en dicht van u, alsdan.

Chrysanthemen, menigwerf
mocht ik uw' gedaante aanschouwen
op den blauwen
fijnen scherf,
mat van 't eeuwig mesgekerf.

Chrysanthemen, weêr 'k u vrij
levend, of geschilderd vinde;
welbeminde
blommen, gij
herontwekt het herte mij.

Chrysanthemen, heidensch kruid,
Katharinendag staan open
al uw' knopen:
eer ik sluit,
weest haar toegewijd! — 't Is uit.

Tijdkrans

PISSEBLOMMEN

't Weêre is helder lauw en zoet
zoo 't niet elken dag en doet.
Laat mij in de groene weiden,
bij der hand, u henenleiden.
'k Zal u blaarkes nu en dan
toogen en gij zult daarvan
laten dit en dat mij klappen
nopens blomkes eigenschappen.
't Blomke dat ik liefst van al
zie en altijd blijven zal
geren zien zoo lange er bloeien,
ziet het daar beneên u groeien,
reis en reis met de eerde, daar
strekt zijn zedig loofgeblaâr,
en men ziet zijn groene sterre
maar van bij en nooit van verre.

Wilt gij weten hoe ze nommen?
't Zijn, met oorlof, pisseblommen.

Nagelaten dichtwerk

o Schoone roos
die buiten alle grenzen
van lieflijkheid en tooverlonken lacht
toch zijt gij broos
en zult welhaast verslenzen
Kom sta en blijf en leef mij in 't gedacht
daar zult gij vrij
van duur en onbedorven
herspiegeld in 't geheugen mij voortaan
verheugen zij
uw stam alreeds gestorven
en speel' de wind verwentlend in uw blaân

Nagelaten dichtwerk

Bloemlezing bloemen en struiken

IK KWEEKE EEN HOPPERANKE

Guido
Gezelle
A R C H I E F

Ik kweeke een hopperanke
in mijn grooten hof
een schorte groot is hij
genoeg voor mij
en voor mijn hopperanke
een koperdraad

Nagelaten dichtwerk [onafgewerkt gedicht]

SAMBUCUS NIGRA L.

Vlienderboom, 't is al verloren,
dat ik u voorbij geschoren,
 henenvare, in 't snelgerij,
 overall ontmoet gij mij;
overall voorbij mij drijven
zie 'k uw' witte blommenschijven.

's Zomers lange en schoone dagen
schijnen u, met welbehagen,
 toevertrouwd; en, evengoed
 's avonds u de zonne groet,
als des vroegen morgens. Edel
groen zijt gij, van lijf en schedel.

't Moet entwat omtrent u wezen,
met u uit den grond gerezen,
 door ons volk u toegedicht,
 dat, voor mij, in 't donker ligt:
iets dat overall uw' twijgen
vrijdom laat, en woonsteê krijgen.

Overall! 'k En weet geen' hoven,
of, gij zijt erin geschoven,
 eens of anders; hier en daar
 staat gij, Vlienderboom, entwaar:
bachten 't huis, aanzijds het water,
zoo daar iet kan staan, gij staat er!

Nagelaten dichtwerk

SORBUS AUCUPARIA L.

Nen zwicht van bloêroô bezekens,
de weêrga van coraal,
zie 'k hooge, op de averesschen staan,
en blinken altemaal;
de najaarszonne vonkelt op
dien ongetelden pereldrop.

De blâren zijn al afgewaaid
en 't hout is, heel ontkleed,
met honderdduizend beierkens,
behangen, wijd en breed.
«En hoe, o lustig lijsterdriet,
en plukt ge mij die perels niet?»

— «Gij draagt misschien een roer, dat ons
het leven rooven moet;
of peerdshaar hebt gij meêgebracht,
bestemd voor onzen voet?
Verlaat ons, want we leven, wij,
van al dat man of maag is, vrij!» —

«Sa, merel, lijster, kwalster, al
dat averesschenooft
veroorbaart, hier! en dapper u
nen vollen buik geroofd:
geen mensche en ziet u, rep noch zeg
en hoore ik meer, 't gevaar is weg!»

't Is menig, menig vogel zat
gaan slapen en, voortaan,
de zonne is, in den oosten, en
de dag weêr opgestaan:
geene averessche, of, ongeminkt,
hij nog vol bloêroô bezen blinkt.

En avereschhout staat er, met
de macht, dat, ongekrankt,
vol bezen, tusschen 't ander hout,
en boven 't ander, hangt;
maar, wie die al de perels van
die trotsche toppen tellen kan?

Tot Iper, op de «werken», staat
dit wonder, ongekend;
en menig weet zooveel daarvan
of waar hij stekeblend:
dat schoone is, en geen bate en bringt,
is goed voor — een die liedtjes zingt.

Nagelaten dichtwerk

O 'T RUISCHEN VAN HET RANKE RIET

O ! 't ruischen van het ranke riet !
o wist ik toch uw droevig lied !
wanneer de wind voorbij u voert
en buigend uwe halmen roert,
gij buigt, ootmoedig nijgend, neêr,
staat op en buigt ootmoedig weêr,
en zingt al buigen 't droevig lied,
dat ik beminne, o ranke riet !

O ! 't ruischen van het ranke riet !
hoe dikwijls dikwijls zat ik niet
nabij den stillen waterboord
alleen en van geen mensch gestoord,
en lonkte 't rimplend water na,
en sloeg uw zwakke stafjes ga,
en luisterde op het lieve lied,
dat gij mij zongt, o ruischend riet !

O ! 't ruischen van het ranke riet !
hoe menig mensch aanschouwt u niet
en hoort uw' zingend' harmonij,
doch luistert niet en gaat voorbij !
voorbij alwaar hem 't herte jaagt,
voorbij waar klinkend goud hem plaagt;
maar uw geluid verstaat hij niet,
o mijn beminde ruischend riet !

Nochtans, o ruischend ranke riet,
uw stem is zoo verachtlijk niet !
God schiep den stroom, God schiep uw stam,
God zeide: "Waait ! . . ." en 't windtje kwam,
en 't windtje woei, en wabberde om
uw stam, die op en neder klom !
God luisterde. . . en uw droevig lied
behaagde God, o ruischend riet !

O neen toch, ranke ruischend riet,
mijn ziel misacht uw tale niet;
mijn ziel, die van den zelve God
't gevoel ontving, op zijn gebod,
't gevoel dat uw geruisch verstaat,
wanneer gij op en neder gaat:
o neen, o neen toch, ranke riet,
mijn ziel misacht uw tale niet !

O ! 't ruischen van het ranke riet
weêrgalleme in mijn droevig lied,
en klagend kome 't voor uw voet,
Gij, die ons beiden leven doet !
o Gij, die zelf de kranke taal
bemint van eenen rieten staal,
verwerp toch ook mijn klachte niet:
ik ! arme, kranke, klagend riet !

Dichtoefeningen

Egellentieren roosken, roosken,
liever komt uw geur te mij,
als uw broeders, als uw zusters,
of 't zij welker blom het zij;
g'hebt een zuiver geluw hertjen,
en ge 'n duikt het niet, voorwaar,
g'hebt vijf bleekroo' blijde vlerkskes
en zulk schoon gefriezeld haar:
g'hebt alle andere deugden, g'hebt een'
alderliefsten name, maar,
hij bediedt een fel gebekten,
stekelstafden tronk, nie' waar?

Kleengedichtjes

NIEMANDSVRIEND

Ge'n weet niet, die, in stad gewend
te wonen, maar Gods koorne en kent
 wanneer het, brood bedegen,
en voedzaam, u wordt voorgeleid,
hoe heerlijk is de uitwendigheid
 van 't groene, langs de wegen.

Van 't groen, dat hooge en leege groeit;
van 't groen, dat in de weiden bloeit;
 van vogelvitse en krokke;
van wegbree, murke en roozewied;
van onderhave en retse en riet,
 van distel en van dokke.

Ach distel, ik en kende maar
van zeggenswege uw streuvelhaar;
 ik liet mij, van die 't zeiden,
verwittigd zijn, in 't akkerland,
dat ge overal de kroone spant,
 om onraad uit te breiden.

'k En kende u niet en, bovendien,
'k en zocht u van nabij te zien,
 voorwaar, noch aan te roeren,
zoodanig is de rake omtrent
uw kwaadheid overal bekend,
 en ruchtbaar, bij de boeren.

Men scheldt dat ge, iedereen ontvriend,
tot voedsel van den ezel dient;
 men schuwt uw' scherpe bladen;
doch, hij en scheldt onnut u niet,
die 't schoone in al Gods werken ziet,
 en 't goede zoekt te raden.

Men scheldt. . . of, erger nog, men hoort,
van wetswege, en bij koningswoord,
 gebannen en geboden,
dat 't distelvolk men, een en al,
te zeisene en te spade, zal
 verdoen, en de eerde uit roden.

Bermhertigheid, voor 't schamel wied,
eilaas, dat ge al te ongeren ziet:
 aanschouwt hoe 't, ja, de steenen,
de vuile brokken, daar 't geweld
der steêlie'n meê den buiten kwelt,
 komt zedig groen verleenen.

Aanschouwt, op elken staf, hoe lief
elk distelhoofd zijn' blommen hief,
 geheel of half maar open;
hoe net, van niemand aangeraakt,
een' krage om elke blomme blaakt,
 vol verschen dauw gedropen.

Aanschouwt hoe 't schubbig distelhaar
omspannen hangt, vol Godssamaar,
 vol kobbenetsche kanten;
die roeren in den zonnenlaai,
die blinken in elk windgewaai,
 vol stof van diamanten.

Hoe 't wikkelachtig witje wipt,
alhier, aldaar, verlekkerlipt
 om 't zijne, uit al de bloeien,
te ontsnoepen aan de krabben bie'n,
die 't, nijdig, elken distel zien
 bezoekend henenspoeien.

'k En rieke, alwaar men lieflijkheid
van zalvende olie toebereidt,
 geen' aangenamer' roken
als die, des zomers, vroeg en laat,
daar 't distelt en vol blommen staat,
 de distelblommen stoken.

Aanschouwt, op de oude toppen, hoe 't
gevlugde zaad omhoog woedt,
 en waait voor alle winden,
om ievers, daar 't geen ziele en zag,
den vrijen hergeboortedag,
 onsterflijk, weêr te vinden.

Zoo leeft gij, distels, immer voort,
van wetswege en bij koningswoord
 verboden en gebannen;
en, schoon zij, om uw schamel zaad
te worgen daar 't gewonnen staat,
 zoo lange al samenspannen.

't En zal, verdiend of onverdiend,
't en zal u, distel, niemandsvriend,
 minachtend ooit versmaden,
dit Vlamingshert, dat, 't baten niet,
maar 't schoone in al Gods werken ziet,
 en 't goede zoekt te raden.

Rijmsnoer